

Komentar o kretanju u sektoru nebankarskih finansijskih institucija

Analiza finansijskog sektora u BiH na kraju 2021. godine

Na finansijskom tržištu Bosne i Hercegovine, na kraju 2021. godine poslovalo je 121 finansijska institucija, koje su uključene u redovnu statistiku Centralne banke BiH, i to u bankarskom sektoru 22 komercijalne banke i jedna razvojna banka i u sektoru nebankarskih finansijskih institucija (u daljem tekstu se koristi statistički termin sektor ostalih finansijskih institucija / sektor OFI) koji obuhvata: 25 osiguravajućih društava i jedno društvo za reosiguranje, 32 investicijska fonda, 4 lizing društva, 26 mikrokreditnih organizacija, 8 brokerskih kuća i 2 burze. Prikupljanje ove statistike se vrši u skladu sa međunarodnom metodologijom propisanom u MMF-om Priručniku za monetarnu i finansijsku statistiku (2000), putem jedinstvenog izvještajnog obrasca 2SR za banke i 4SR za nebankarske finansijske institucije (Standardized Report Forms / SRF). Korištenjem jedinstvenih izvještajnih obrazaca za predstavljanje bilance stanja moguće je proizvesti agregirane i harmonizirane podatke za razinu BiH.

Broj finansijskih institucija u BiH

Finansijske institucije u BiH	prosinac 2020			lipanj 2021			prosinac 2021		
	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno
Banke*	16	8	24	16	8	24	15	8	23
Investicijski fondovi	16	19	35	16	19	35	16	16	32
Društva za osiguranje i reosiguranje	12	14	26	12	14	26	12	14	26
Brokerske kuće	4	4	8	4	4	8	4	4	8
Lizing društva	4	0	4	4	0	4	4	0	4
Mikrokreditne organizacije	14	14	28	13	14	27	13	13	26
Burze	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Ukupno	67	60	127	66	60	126	65	56	121

*Uključena Razvojna banka FBiH

Ukupna aktiva finansijskog sektora u Bosni i Hercegovini je na kraju 2021. godine iznosila 43,3 mlrd KM i veća je za 2,9 mlrd KM ili za 7,1% u odnosu na stanje na kraju 2020. godine. Najveći udio su i dalje imale banke koje su sudjelovale sa 88,4% u ukupnoj aktivni finansijskog sektora. Društva za osiguranje i reosiguranje sudjeluju sa 2,3 mlrd KM, odnosno 5,4% od ukupne aktive finansijskog sektora. U usporedbi sa stanjem na kraju 2020. godine, sve grupe iz sektora OFI bilježe porast aktive.

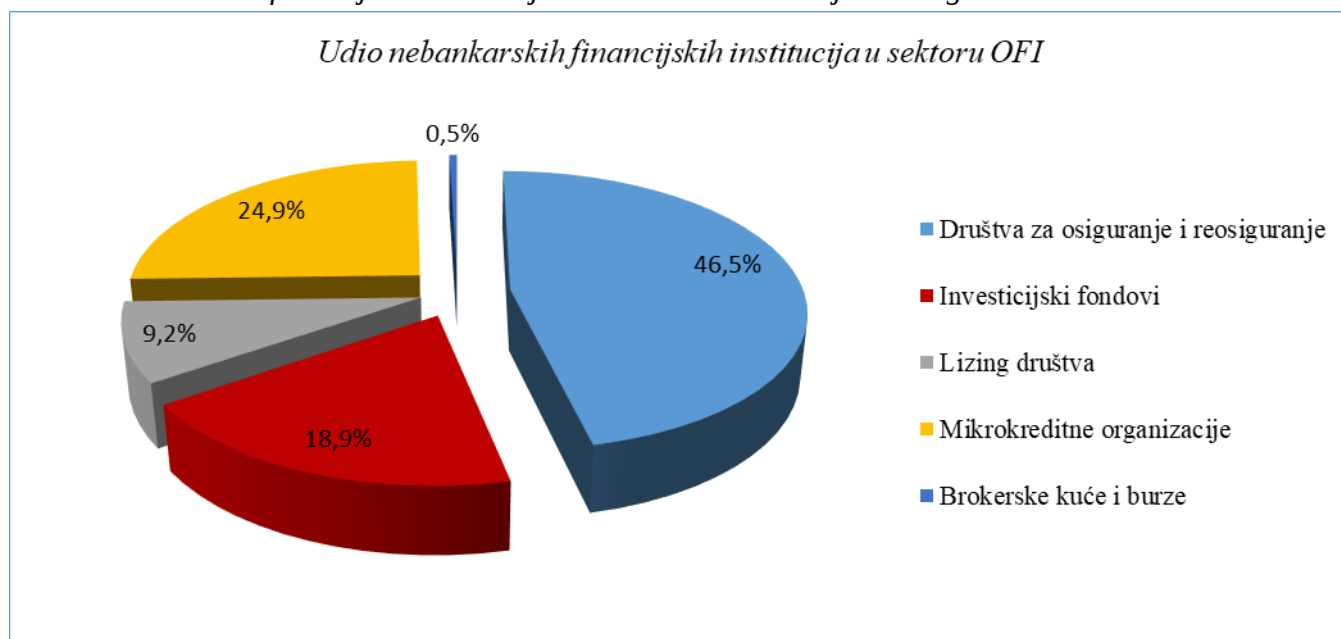
Financijski sektor u BiH (milijuni KM)

Financijske institucije u BiH	12/2020		06/2021		12/2021		Indeks rasta aktive	
	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	12.2021/ 12.2020	12.2021/ 06.2021
Komercijalne banke	35.790,84	88,59	37.040,81	88,61	38.279,64	88,45	106,95	103,34
Društva za osiguranje i reosiguranje	2.189,48	5,42	2.279,49	5,45	2.326,68	5,38	106,27	102,07
Investicijski fondovi	820,22	2,03	835,29	2,00	943,41	2,18	115,02	112,94
Mikrokreditne organizacije	1.161,03	2,87	1.176,05	2,81	1.246,74	2,88	107,38	106,01
Lizing društva	416,48	1,03	444,70	1,06	458,03	1,06	109,98	103,00
Brokerske kuće	11,64	0,03	13,62	0,03	14,14	0,03	121,52	103,84
Burze	10,47	0,03	11,03	0,03	10,46	0,02	99,88	94,81
Ukupno za sektor	40.400,16	100,00	41.801,01	100,00	43.279,11	100,00	107,13	103,54

Sektor nebankarskih financijskih institucija (sektor OFI)

Stanje ukupne aktive sektora OFI u BiH, na 31.12.2021. godine je iznosilo 5,0 milijardi KM i veće je za 390,1 milijuna KM ili 8,5% u usporedbi sa stanjem na kraju 2020. godine, a u usporedbi sa stanjem na polugodištu 2021. godine veće je za 239,3 milijuna KM ili 5,0%. Najveću aktivu u okviru sektora OFI imaju osiguravajuća društva sa 2,3 milijarde KM (a što predstavlja udio od 46,5% u ukupnoj aktivu sektora OFI), zatim slijede mikrokreditne organizacije sa 1,2 milijardu KM (24,9% udjela), investicijski fondovi sa 943,4 milijuna KM (18,9% udjela), lizing društva sa 458,0 milijuna KM (9,2% udjela), preostalih 24,6 milijuna KM (0,5% udjela) se odnosi na aktive brokerskih kuća i burzi u BiH.

Udio nebankarskih financijskih institucija u sektoru OFI na kraju 2021. godine

U nastavku je data kratka analiza tri podsektora sa najvećim udjelom u sektoru OFI.

Društva za osiguranje i reosiguranje

Na tržištu osiguranja u BiH, na kraju 2021. godine, poslovalo je 25 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, od čega 15 društava obavlja djelatnost neživotnog osiguranja, a 10 su kompozitna društava koja obavljaju poslove neživotnog i životnog osiguranja. Društva za osiguranje u BiH bilježe kontinuiran i stabilan godišnji porast aktive i imaju 46,5% udjela u ukupnom sektoru OFI. Vrijednost bilančne sume sektora osiguranja (sa uključenim reosiguranjem) na dan 31.12.2021. godine iznosi 2,3 mlrd KM i veća je za 47,2 milijuna KM, odnosno, 2,1% u odnosu na stanje na dan 30.06.2021. godine, a u odnosu na isto razdoblje prethodne godine veća je za 137,2 milijuna KM ili 6,3%.

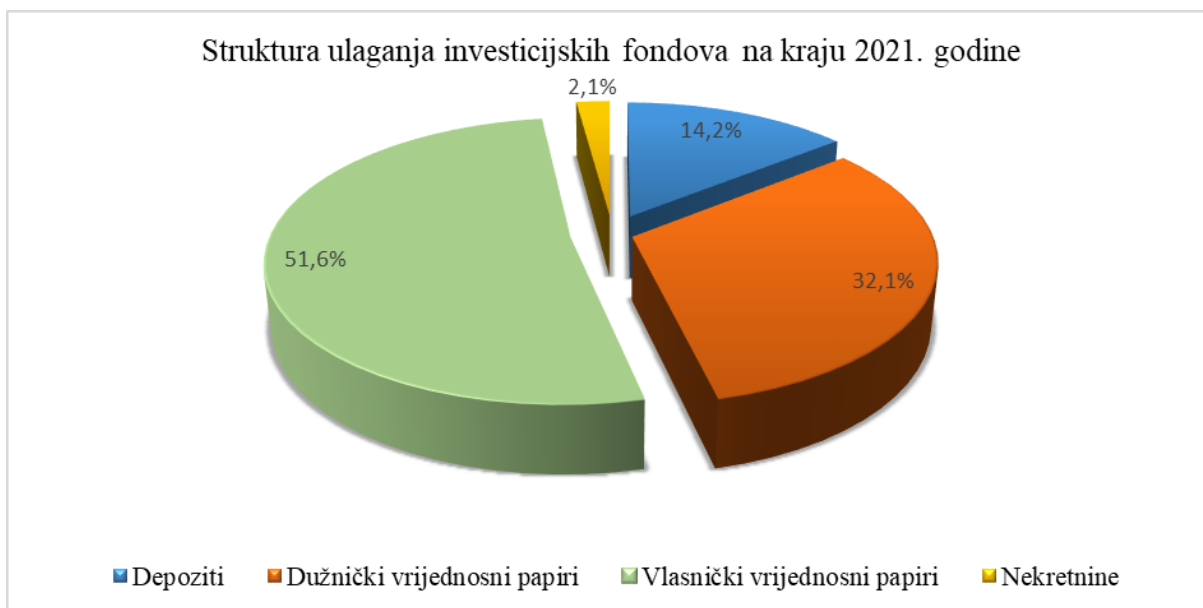
Najznačajniji udio u strukturi aktive imaju ostali depoziti (oročeni depoziti kod banaka), vrijednosni papiri i nefinancijska aktiva (nekretnine). Ulaganja u vrijednosne papire, prvenstveno državne obveznice, bilježe kontinuiran rast i na kraju 2021. godine su veća za 8,7% u odnosu na polugodište 2021. godine, a u odnosu na 31.12.2020. godine za 14,8%. U strukturi pasive najveći udio imaju bruto tehničke rezerve koje su na dan 31.12.2021. godine iznosile 1,55 mlrd KM i veće su za 2,0% u odnosu na stanje na dan 30.06.2021. godine. U promatranom razdoblju, u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, bruto tehničke rezerve osiguranja bilježe rast od 5,9%.

Investicijski fondovi

Ukupna aktiva investicijskih fondova na kraju 2021. godine iznosi 943,4 milijuna KM i veća je u odnosu na stanje na kraju 2020. godine za 123,2 milijuna, odnosno 15,0%, a u usporedbi sa stanjem na polugodištu 2021. godine, veća je za 108,1 milijuna ili 12,9%.

Na kraju 2021. godine u BiH je poslovalo 32 investicijska fonda, što je za tri manje u odnosu na prosinac 2020. godine. U runju 2021. godine je izvršeno pripajanje pomenuta tri fonda (dva novčana i jedan otvoreni dionički fond) sa drugim fondovima, tako da je na kraju godine poslovaao samo jedan novčani fond.

Ulaganja investicijskih fondova u iznosu od 839,3 milijuna KM čine 89,0% njihove ukupne aktive i veći su za 115,5 milijuna KM ili 16,0% u odnosu na kraj 2020. godine, a u odnosu na stanje na 30.06.2021. godine, veći su za 52,8 milijuna KM ili 6,7%. U strukturi ulaganja investicijskih fondova, najveći udio imaju ulaganja u vlasničke vrijednosne papire oko 51,6%, zatim ulaganja u dužničke vrijednosne papire 32,1%, ulaganja u depozite 14,2% i najmanji postotak od 2,1% se odnosi na ulaganja u nekretnine.

Mikrokreditne organizacije u BiH

Bilančna suma mikrokreditnih organizacija na kraju 2021. godine iznosi 1,25 mlrd KM i veća je za 85,7 milijuna KM ili 7,4% u odnosu na kraj 2020. godine, a u odnosu na polugodište 70,7 milijuna KM ili 6,0%. Od ukupne bilančne sume na mikrokreditne fondacije (MKF) se odnosi 549,5 milijuna KM ili 44,1%, dok se na mikrokreditna društva (MKD) odnosi 697,2 milijuna KM ili 55,9%.

Ukupni iznos plasiranih kredita kod mikrokreditnih organizacija na kraju 2021. godine iznosi 988,5 milijuna KM ili 79,3% ukupne aktive. U usporedbi sa stanjem na kraju 2020. godine, mikrokreditni portfelj bilježi rast od 8,1% (73,9 milijuna KM), dok je u usporedbi sa stanjem na polugodištu 2021. godine veći za 4,6% (43,6 mil KM). Što se tiče preostalog dijela aktive, 7,6% se odnosi na valutu i depozite, 6,4% se odnosi na nefinancijsku aktivu i ostatak se odnosi na vlasničke vrijednosne papire i druge račune potraživanja.

Osnovni izvor sredstava MKO su obveze po uzetim kreditima koje su na dan 31.12.2021. godine iznosile 606,2 milijuna KM ili 48,6% ukupne pasive i veće su u odnosu na kraj 2020. godine za 33,7 milijuna KM ili 5,9%, dok su u odnosu na polugodište veći za 39,5 mil KM ili 7,0%. Ukupni kapital MKO na kraju 2021. godine iznosi 483,7 milijuna KM ili 38,8% ukupne pasive i veći je za 34,4 milijuna KM ili 7,7% u odnosu na kraj 2020. godine, dok je u usporedbi sa stanjem na polugodištu 2021. veći za 15,3 milijuna KM ili 3,3%.